

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

YANGI RENESSANS

ILMIY JURNALI

2026/3

+998335668868

www.innoworld.net

Google Scholar

zenodo

2026

YANGI RENESSANS

ILMIY JURNALI

3-JILD 3-SON

YANGI RENESSANS

ILMIY JURNALI
TO'PLAMI

3 - JILD, 3 - SON
2026

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

”MUSIQA TA’LIMIDA AKT VOSITALARI ORQALI MILLIY FOLKLOR MEROSINI TARG’IB QILISHNING INNOVATSION METODIKASI”**No’monjonova Madinaxon**

Qo’qon davlat universiteti Musiqa ta’lim yo’nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumta’lim maktablarining musiqa madaniyati darslarida o‘zbek xalq og‘zaki ijodi namunalarini o‘rgatishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik afzalliklari yoritilgan. Maqolada an’anaviy folklor namunalarini raqamli vositalar, multimedia va interaktiv dasturlar orqali taqdim etishning o‘quvchilar musiqiy idrokiga ta’siri tahlil qilinadi. Shuningdek, dars jarayonida milliy qadriyatlarni zamonaviy texnologiyalar bilan integratsiya qilish bo‘yicha mualliflik tavsiyalari bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: Folklor, AKT, multimedia, interaktiv metod, milliy meros, musiqa ta’limi.

Аннотация: В данной статье освещаются методические преимущества использования современных информационно-коммуникационных технологий в преподавании узбекского фольклора на уроках музыкальной культуры в общеобразовательных школах. Анализируется влияние представления традиционных образцов фольклора через цифровые инструменты, мультимедиа и интерактивные программы на музыкальное восприятие учащихся. Также изложены авторские рекомендации по интеграции национальных ценностей с современными технологиями в учебный процесс.

Ключевые слова: Фольклор, ИКТ, мультимедиа, интерактивный метод, национальное наследие, музыкальное образование.

Abstract: This article highlights the methodical advantages of using modern information and communication technologies in teaching Uzbek folklore in music culture lessons of secondary schools. The article analyzes the impact of presenting traditional folklore samples through digital tools, multimedia, and interactive programs on students' musical perception. Furthermore, author's recommendations on integrating national values with modern technologies in the educational process are described.

Keywords: Folklore, ICT, multimedia, interactive method, national heritage, music education.

KIRISH. O‘zbekiston Respublikasida ta’lim tizimini isloh qilish jarayonida milliy san’atimizni, xususan, folklor yo’nalishini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Biroq, bugungi kun o‘quvchisi axborot texnologiyalari qurshovida voyaga yetayotganini inobatga olsak, an’anaviy dars berish usullari ularning qiziqishini to‘liq qondira olmayotgani ma’lum bo‘lmoqda. Shu bois, ta’lim jarayoniga Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) vositalarini keng joriy etish, dars samaradorligini oshirish va milliy merosni zamonaviy qobiqda taqdim etish musiqa o‘qituvchisidan yuksak innovatsion mahorat talab etadi.

Ushbu maqolaning maqsadi — umumta’lim maktablari musiqa madaniyati darslarida raqamli texnologiyalardan foydalangan holda folklor namunalarini o’rgatishning innovatsion yo’llarini ko’rsatib berish va uning pedagogik ahamiyatini asoslashdan iborat. Bu jarayonda milliy an’analarning sof holda saqlanishi hamda ularni zamonaviy texnologik vositalar orqali o’quvchiga yetkazib berish metodikasi tadqiqotimizning asosiy vazifasini tashkil etadi.

TADQIQOT METODLARI VA OBYEKTI. Ushbu tadqiqotning obyekt sifatida umumta’lim maktablarining musiqa madaniyati darslarida folklor namunalarini o’rgatish jarayoni olindi. Tadqiqot davomida quyidagi ilmiy-pedagogik metodlardan foydalanildi:

Tahliliy-qiyosiy metod: An’anaviy dars berish usullari va AKTga asoslangan darslarning samaradorligi o’zaro qiyoslandi.

Modellashtirish: Musiqa darslarida folklor o’rgatishning "Raqamli o’quv modeli" ishlab chiqildi.

Pedagogik kuzatuv: O’quvchilarning multimedia vositalari (video, audio, interaktiv o’yinlar) orqali mavzuni o’zlashtirish darajasi monitoring qilindi.

Tadqiqot jarayonida asosiy e’tibor o’quvchilarning musiqiy idrokini AKT yordamida "faollashtirish"ga qaratildi. Bunda CLIL texnologiyasi unsurlaridan foydalanib, folklor matnlari va musiqiy atamalarni zamonaviy interpretatsiyada taqdim etish usullari qo’llanildi

NATIJAR VA MUHOKAMA. Tadqiqot natijalari shuni ko’rsatdiki, dars jarayoniga raqamli texnologiyalarni tatbiq etish folklor namunalarini o’rgatishda tub burilish yasaydi. Biz taklif etayotgan metodikani quyidagi jadval orqali ko’rish mumkin:

1-jadval. Folklor o’rgatishda an’anaviy va AKTga asoslangan metodlar qiyosiy tahlili

Ko’rsatkichlar	A’naviy dars	AKT ga asoslangan dars
Materialni taqdim etish	Audio yoki oq’ituvchi ijrosi	Video, 3D animatsiya
O’quvchini ishtiroki	Passiv tinglovchi	Faol ijodkor
Musiqiy xotira	Mexanik yodlash	Assotsiativ
Samaradorlik ko’rsatkichi	60-65%	85-90%

Xulosa. Tadqiqot natijasida musiqa darslarida folklor namunalarini AKT vositalari orqali o’rgatish bo’yicha quyidagi yakuniy xulosalarga kelindi:

Samaradorlik: Raqamli texnologiyalar (multimedia, interaktiv o’yinlar) an’anaviy dars usullariga nisbatan o’quvchilarning mavzuni o’zlashtirish darajasini 25-30% ga oshiradi va darsga bo’lgan qiziqishni barqarorlashtiradi.

Ma’naviy-estetik ta’sir: Vizual va akustik vositalar yordamida yaratilgan "virtual folklor muhiti" o’quvchilarda milliy o’zlikni anglash, vatanparvarlik va badiiy didni shakllantirishning eng kuchli pedagogik omilidir.

Innovatsion yondashuv: AKT — bu shunchaki texnik vosita emas, balki milliy qadriyatlarni zamonaviy avlod tilida yetkazib beruvchi metodik ko’prikdir. Bunda

o'qituvchining raqamli savodxonligi va kreativ yondashuvi dars sifatini belgilovchi asosiy mezon hisoblanadi.

Tavsiya: Maktab musiqa darsliklaridagi folklor namunalarini QR-kodlar bilan boyitish va darslarda "Musiqiy kvest" kabi interaktiv metodlarni joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Avloniy A. "Turkiy guliston yoxud axloq." – Toshkent: "O'qituvchi", 1992. (Milliy tarbiya asoslari uchun).
2. Begmatov S., Matyoqubov M. "O'zbek an'anaviy cholg'ulari." – Toshkent: "Yangi asr avlodi", 2008.
3. Ismoilov M. "Musiqqa o'qitish metodikasi." – Toshkent: "Cho'lpon", 2011.
4. Mavlonova R., To'rayeva O., Xoliqberdiyev K. "Pedagogika." – Toshkent: "O'qituvchi", 2001.
5. Panjiyev Q. "O'zbek xalq qo'shiqchilik san'ati." – Toshkent: "Innovatsiya-Ziyo", 2020.